

**Дәрігермен
науқас
арасындағы
қарым-қатынас
түрлерін қолдану**

Адамдар ара-қатынасы белгі жүйесі арқылы іске асырылады, оның 2 түрі бар:

- ◆ **Вербальды коммуникация;**
- ◆ **Вербальды емес коммуникация;**

Сөз – ақпарат көзі және науқаспен сұхбаттасу әдісі

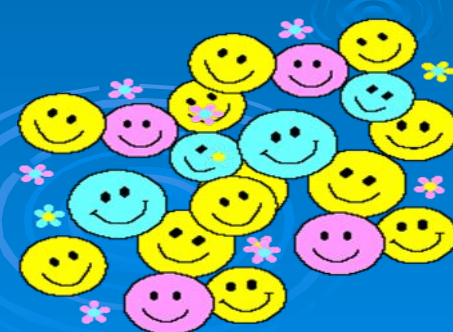
Вербальды коммуникация

М
О
К
С
Е
М
Ә
І
Я
Ә
Ү
Л
Ү
Б
Ә

**Вербальды емес
коммуникация**

Вербальды, яғни сөз арқылы қарым-қатынас құруда паралингвистикалық (вербальды емес) да кеңінен қолданылады. Мысалы, түрлі дыбыстар – жөтелу, ыңырсу, есінеу, терең демалу және т.б сөйлеу тәсіліне де жатпаса да, мағыналы болады, науқастың жағдайын, көңіл-күйін, мәліметке көзқарасын білдіреді. Бұлардың арасында келесі белгілер маңызды рөл атқарады:

Науқастың бет әлпеті, мимикасы қарым-қатынас кезінде маңызды орын алады. Бет әлпеті науқастың психологиялық құбылыстарын сипаттайды: назалануын., қорқуын, қайғыруын, т.б

Мысалы, еріннің бұрыштары төмен түсіп тұрса науқастың шаршағанын, қалжырауын көрсетеді. Ал еріннің бұрыштары жоғары қарай бағытталса – дәрігерге тәуелділігін, оның мақұлдауын, демеуін күтіп тұрғанын, сенімсіздік ойын белгілейді. Ауыз сызығы тік болса – науқастың жағдайы жақсарған деп болжауға болады.

Жабық позалар науқастың қарсылық жасағанын сездіреді. Оларға жататындары: кеудесіне қолдарын айқастыра тұруы “Напалеон позасы” т.б

Ашық позалар науқастың арақатынасқа және әрекетке даярлығын көрсетеді.

- Қарым-қатынас құрған кезде дене қалпы және қол қимылдары өте маңызды. Мысалы, дәрігер орындық шетіне ғана отырып науқаспен әңгіме құрған жағдайда , ол оның асығыс екенін, сұхбаттасу қысқа өтетінін болжайды. Сонымен қатар , дәрігер науқастыңда қас-қабағын, көзқарасын, мимикасын, дене және қол қимылдарын, отырыс-тұрысын, жүрісін қадағалап, бақылайды.

**Паралингвистикалық
құбылыстар**

```
graph TD; A([Паралингвистикалық құбылыстар]) --> B[Дауыстың қаттылығы]; A --> C[Дауыстың қарқындылығы]; A --> D[Дауыстың ырғағы паузалар];
```

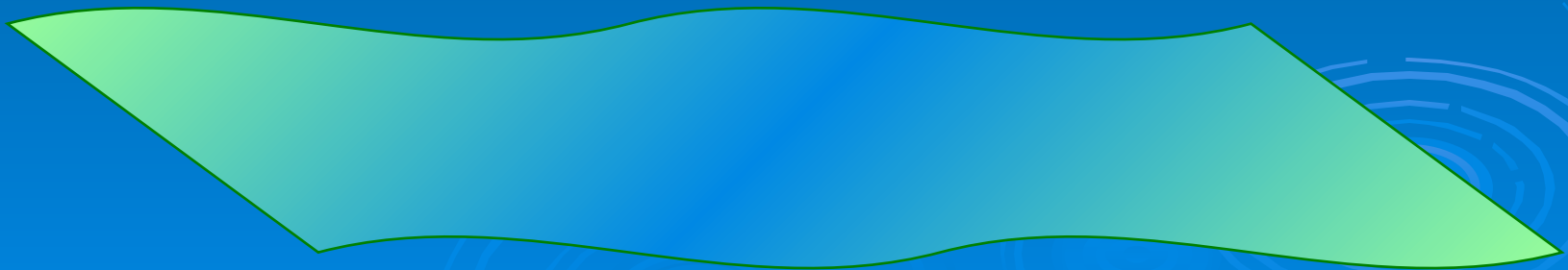
**Дауыстың
қаттылығы
ы**

**Дауыстың
қарқындылығы
ы**

**Дауыстың
ырғағы
паузалаp**

Вербальды емес қарым-қатынаста
міндетті түрде қолданылады:

- Мимика
- Жест
- Поза
- Көзқарасы
- Дауыс ерекшеліктері

- Науқаспен қатынасу кезінде бұл құралдар тек кешенді түрде қолданылады, себебі мұндай жағдайда оның әсері және тиімділігі өте жоғары дәрежеде болады.
- Науқаспен жанасуы, көріп зерттеуі, ем тағайындап, нұсқау беруі тек сөз арқылы бейнеленіп, іске асырылуына байланысты дәрігердің науқасқа айтылатын сөзіне ерекше талап қойылады.

Дәрігерлік сөз мәнерін
жоғары дәрежеде
жүргізуі - әр
ДӘРІГЕРДІҢ МІНДЕТІ

СЕР САНТАНДРАУНЬСІС АСАМІТ

